

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 08.03.1962, sp. zn. 12 Co 44/62, ECLI:CZ:KSOS:1962:12.CO.44.1962.1

Číslo: 62/1962

Právní věta: Příspěvek na výživu podle předpisů platných pro státní zaměstnance před účinností zák. č. 99/1948 Sb. (§ 98 služební pragmatiky) je dávkou vyplývající z předpisů o penzijním zaopatření pragmatikálních zaměstnanců; tento příspěvek se stal od 1. 4. 1950 důchodem z národního pojištění a od 1. 1. 1957 důchodem ze sociálního zabezpečení (§ 1 č. 4, § 7 vl. nař. č. 113/1950 Sb.). Byl-li tento příspěvek přiznán jako dávka podle ustanovení o zaopatření zaměstnanců postižených disciplinárním trestem propuštění a nikoli na základě předpisů o penzionování zaměstnanců ke službě neschopných, stal se od 1. 1. 1957 důchodem starobním ve smyslu vyhl. č. 1/1957 Ú. l.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 08.03.1962

Spisová značka: 12 Co 44/62

Číslo rozhodnutí: 62

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy: 1/1957 Ú. § 1.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 62/1962 sb. rozh.

Příspěvek na výživu podle předpisů platných pro státní zaměstnance před účinností zák. č. 99/1948 Sb. (§ 98 služební pragmatiky) je dávkou vyplývající z předpisů o penzijním zaopatření pragmatikálních zaměstnanců; tento příspěvek se stal od 1. 4. 1950 důchodem z národního pojištění a od 1. 1. 1957 důchodem ze sociálního zabezpečení (§ 1 č. 4, § 7 vl. nař. č. 113/1950 Sb.).

Byl-li tento příspěvek přiznán jako dávka podle ustanovení o zaopatření zaměstnanců postižených disciplinárním trestem propuštění a nikoli na základě předpisů o penzionování zaměstnanců ke službě neschopných, stal se od 1. 1. 1957 důchodem starobním ve smyslu vyhl. č. 1/1957 Ú. l.

(Rozhodnutí krajského soudu v Ostravě z 8. března 1962, 12 Co 44/62).

Navrhovatel namítal ve svém opravném prostředku podaném do rozhodnutí SÚSZ, že mu byl

nesprávně vyměřen starobní důchod. Vycházel především z toho, že příspěvek na výživu, který mu byl přiznán podle služební gramatiky, nebyl odpočivným (zaopatřovacím) platem ze státního nebo jiného veřejného penzijního zaopatření ve smyslu § 1 č. 4 vlád. nař. č. 113/1950 Sb.; z toho dále dovozoval, že cit. vlád. nař. se na něho nevztahovalo, a že tedy jeho příspěvek na výživu se nestal podle § 7 cit. nař. důchodem podle zákona o národním pojištění a v důsledku toho ani ne důchodem podle zákona o sociálním zabezpečení. Z toho má dále plynout, že starobní důchod má mu být přiznán a vyměřen podle obecných ustanovení daných pro osoby, které žádný důchod (podle zákona o nár. poj., popř. zákona o soc. zabezpečení) ještě nepobírají.

Dále zastával ve svém opravném prostředku názor, že v jeho případě jde o důchod invalidní a nikoli o důchod starobní. Konečně namítal, že mu nebyl správně vyměřen důchod.

Okresní soud v Ostravě nevyhověl opravnému prostředku navrhovatele proti rozhodnutí odpůrce jímž navrhovateli s účinností od 8. 8. 1960 byl upraven starobní důchod na částku 805,- Kčs měsíčně. Úprava spočívala v tom, že odpůrce k důchodu pobíranému s účinností od 1. 1. 1957 ve výši 672,- Kčs měsíčně přiznal zvýšení o 10092E:0001 průměru hrubých ročních výdělků (15 846,- Kčs) za deset roků zaměstnání v důchodu, získaných v době od 1. 11. 1949 jednak podle § 2 odst. 3 vyhl. č. 1/1957 Ú. l. (pokud jde o dobu před 1. 1. 1957), jednak podle § 82 odst. 3 zák. č. 55/1956 Sb. (pokud jde o dobu od 1. 1. 1959).

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil pokud jde o otázku povahy příspěvku na výživu a druhu důchodu.

Odůvodnění:

Nálezem zemského soudu v Brně jako kárného soudu v kárných věcech soudcovských ze dne 27. 9. 1948 Pres 31.386-11 s/48 byl navrhovatel uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona č. 46/1868 ř. z. a byl mu za to podle § 6 odst. 1 písm. e) zák. č. 46/1868 ř. z. uložen kárný trest propuštění. Odvolání navrhovatelovo proti tomuto nálezu bylo rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 1948 č. j. Ds II 2648) 6 zamítnuto. V souvislosti s uvedeným propuštěním krajský soud v Ostravě jako kárný soud ve věcech soudcovských nálezem ze dne 6. 10. 1949 zn. Pres. 12326-11/49 povolil navrhovateli podle § 98 zák. č. 15/1914 ř. z. na dobu života výjimečně stálý příspěvek na výživu v nejvyšší výměře polovice částky, která by mu připadla jako pravidelné výslužné při jeho přeložení do výslužby. Rozhodnutí toto bylo provedeno výměrem penzijního oddělení zemského finančního ředitelství v Praze ze dne 19. 12. 1949 č. j. 92.219-I-1949, kterým navrhovateli od 1.11.1949 byl přiznán příspěvek na výživu ve výši 39 996,48 Kčs starých peněz ročně na dobu života. Od 1. 4. 1959 převzala tento důchod ústřední národní pojišťovna (později Státní úřad důchodového zabezpečení) jako důchod podle zákona o národním pojištění ve smyslu ustanovení § § 7 a 8 vlád. nař. č. 113/1950 Sb. a od 1. 1. 1957 prováděl výplatu důchodu jako důchodu starobního Státní úřad sociálního zabezpečení ve smyslu ustanovení § 81 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb., a to od 1. 1. 1957 (po předchozích postupných změnách výše) ve výši 672,- Kčs.

Navrhovatel, nar. 8. 8. 1895, uplatnil dne 10. 8. 1960 nárok na důchod starobní. Odpůrce vycházejí ze stanoviska, že navrhovatel již je poživatel starobního důchodu, k vyměření starobního důchodu nepřikročil, nýbrž napadeným rozhodnutím mu pouze upravil zhodnocení zaměstnání, které navrhovatel, jako poživatel důchodu vykonával.

Navrhovatel na prvním místě zastává názor, že přiznaný mu příspěvek na výživu nebyl odpočivným (zaopatřovacím) platem ze státního nebo jiného veřejného penzijního zaopatření ve smyslu § 1 č. 4 vlád. nař. č. 113/1950 Sb.; z toho dále dovozuje, že vlád. cit. nař. se na něho nevztahovala a že tedy jeho příspěvek na výživu nestal se podle § 7 cit. nař. důchodem podle zákona o národním pojištění a v důsledku toho ani ne důchodem podle zákona o sociálním zabezpečení. Z toho má dále plynout, že

starobní důchod má mu být přiznán a vyměřen podle obecných ustanovení daných pro osoby, které žádný důchod (podle zákona o nár. poj., popř. zákona o soc. zabezp.) ještě nepobírají. S tímto názorem nelze souhlasit. Vlád. nař. č. 113/1950 Sb. mluví v § 1 č. 4 o osobách, „které dne 31. 3. 1950 byly poživateli odpočivných (zaopatřovacích) platů ze státního nebo jiného veřejného penzijního zaopatření“. Toto slovní znění nevystihuje sice dobře příspěvek na výživu, který byl navrhovatelé podle § 98 služební pragmatiky přiznán. To však je připsat pouze té okolnosti, že případ takové výjimečnosti nebyl brán při formulaci v úvahu. Jinak však ze smyslu ustanovení a povahy věci plyne, že i takový případ byl zamýšlen. Z ustanovení je patrné, že chtělo postihnout všechny platy, které představují zabezpečení (životní zajištění) vyplývající ze státního penzijního zaopatření pro státní pragmatikální zaměstnance po skončení jejich činné služby a pro pozůstalé po nich. Příspěvek na výživu, který byl navrhovatelé poskytnut podle § 98 služební pragmatiky nebyl sice dávkou, na jejíž přiznání měl zaměstnanec (po propuštění) právní nárok, avšak přiznání na základě volné úvahy tento nárok v rozsahu přiznání vznikl a šlo o dávku vyplývající z předpisů o penzijním zaopatření pragmatikálních zaměstnanců. Příspěvek na výživu stal se tedy od 1. 4. 1950 důchodem z národního pojištění a od 1. 1. 1957 důchodem ze sociálního zabezpečení v důsledku již citovaných ustanovení.

Další otázkou, kterou je třeba vyřešit, je otázka, zda tento důchod stal se od 1. 1. 1957 ve smyslu vyhlášky č. 1/1957 Ú. l. důchodem starobním, nebo jak pro každý případ uplatňuje navrhovatel, důchodem invalidním. Ve smyslu § 2 odst. 1 cit. vyhlášky lze za starobní důchod považovat důchod přiznaný podle předpisů o penzijním zaopatření mimo jiné jen za předpokladu, že důchod byl přiznán z jiných důvodů než pro invaliditu. Navrhovatel správně uvádí, že dobrovolné přiznání příspěvku na výživu se stalo se zřetelem na jeho tehdejší zdravotní stav, neboť to vyplývá již přímo z příslušného rozhodnutí samotného. Tato okolnost byla však pouhým motivem dobrovolného přiznání dávky, který nelze zaměňovat s důvodem dávky, o němž mluví § 2 odst. 1 cit. vyhlášky. Tato má totiž na mysli právní důvod přiznané penze (dávky) a chce tedy vyjádřit a rozlišit, zda penze (dávka) byla přiznána na základě předpisů o penzionování z důvodu zdravotního stavu (z důvodu invalidity) a nebo na základě jiného předpisu. Navrhovatelé nebyla dávka přiznána na základě předpisů o penzionování zaměstnanců ke službě neschopných, nýbrž jako dávka podle ustanovení a zaopatření zaměstnanců postižených disciplinárním trestem propuštění. Tento rozdíl se zobrazí ještě jasněji, jestliže si uvědomíme, že zřetel, který měl být směrodatný pro úvahu, zda příspěvek se přizná, byl textem § 98 služební pragmatiky vyjádřen slovy „pro případ prokázané potřeby“. Tímto případem nemusela tedy být invalidita a nebo jen invalidita zaměstnance, nýbrž i jiné okolnosti, zejména nemožnost zaopatření v rodině. A to je právě případem navrhovatele. Podle odůvodnění cit. již nálezu krajského soudu dalším zřetelem vedoucím k přiznání příspěvku bylo zjištění, že manželka navrhovatele je trvale neschopná k výdělečné činnosti (takže ani z její strany nemohl navrhovatel nalézt zaopatření). K tomu je dodat, že podle dosavadní judikatury se důchodem přiznaným z věř. penz. zaopatření v souvislosti s přeložením do výslužby pro invaliditu ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 1/1957 Ú. l. rozumí jen důchod, kde důvodem penzionování byla invalidita zaměstnance a kde tato byla jediným důvodem. To musí v každém případě obdobně platit i pro případ propuštění zaměstnance. Nutno proto při dalším přezkoumání věci vycházet z toho, že navrhovatel je od 1. 11. 1949 poživatelem starobního důchodu.